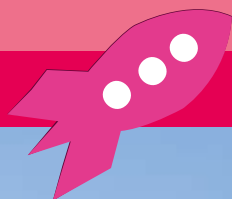

HELE VERDEN I SKOLE 2018

LÆSE RAKETTEN

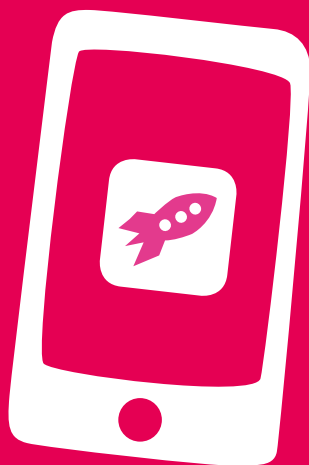
FLYVER TIL JORDAN

GLOBAL CAMPAIGN FOR
EDUCATION
www.campaignforeducation.org

OXFAM
IBIS

LÆSERAKETTEN SOM APP

LæseRaketten findes også online. Den indeholder både film, billedserier, højtlesning af historier og links til uddybende artikler.

Download LæseRaketten i App Store eller Google Play.

Eller brug den interaktive LæseRaket på en computer eller iPad.

Find det hele på www.heleverdeniskole.dk/app-2018

DENNE BOG TILHØRER:

KLASSE:

LÆSE RAKETTEN

Alle børn har ret til uddannelse. Oxfam IBIS er med til at sikre, at alle børn i verden kommer i skole. Når du læser historierne i LæseRaketten, er du med til at sætte fokus på børns ret til at gå i en god skole.

OXFAM
IBIS

LÆSERAKETTEN

2018

Velkommen til LæseRaketten 2018 / **4**
Turen går til Jordan / **6**

TRIN 1 OG HØJTLÆSNING

Weekend i ørkenen / **8**
Af Line Agerlin Trolle

Hemmelige venner / **20**
Af Nina Sahl

- Sydsudan 2017:
Rhoda får post / **32**
James sender hilsner til Danmark / **33**
- Bliv klog på Jordan / **34**
- Sælg lodsedler og spred smil i Jordan / **40**
- Børn i Jordan har brug for jeres hjælp / **42**

TRIN 2

Vi kommer fra Syrien / **44**
Af Line Agerlin Trolle

Troldmandens hat / **52**
Af Kenneth Bøgh Andersen

Man skal have vinden med sig / **62**
Af Line Agerlin Trolle

Ayse får en lillebror / **68**
Af Özlem Cekic

Santas særlige sted / **78**
Af Line Agerlin Trolle

- Vær med i Aktionsugen / **84**
- Vores 17 verdensmål / **86**

TRIN 3

Brødrene kan se hjem / **88**
Af Line Agerlin Trolle

Forfædre, Facebook og fremtidsdrømme / **96**
Af Line Agerlin Trolle

Anstalten for Accelereret Aggression / **102**
Af Nicole Boyle Rødtnes

Velkommen til LæseRaketten 2018

– om Jordan og børn med konflikten
i Syrien tæt på

ÅRETS LÆSERAKET handler om børns liv i Jordan. Jordan er et af de tørreste lande i verden. Store ørkenner med rødt sand præger landskabet i syd og øst, mens landet mod nord og vest byder på høje bjerge og den grønne Jordandal. Mange forskellige mennesker har slået sig ned i Jordan gennem de seneste årtusinder. Jordan ligger meget centralt i Mellemøsten, og landet er dybt påvirket af de konflikter, som finder sted i nabolandene.

I nabolandet Syrien har børn måttet forlade deres hjem og skole og er flygtet over grænsen til Jordan. Her bor mange familier i flygtningelejre, mens endnu flere bor uden for lejrene. Det påvirker livet for alle i Jordan. Der kommer blandt andet flere børn i skolerne. Derfor er der mange steder undervisning for ét hold elever om formiddagen og et andet om eftermiddagen, for at både syriske og jordanske børn kan komme i skole.

Der har aldrig været flere mennesker på flugt i verden end nu. I LæseRaketten møder du blandt andre Mohammad og Ammar, som er flygtet over grænsen fra Syrien til Jordan. De er 12 og 14 år gamle, og på grund af flugten har de været væk fra skolen. Nu arbejder de for at indhente det forsømte. Du møder også Muna på 10 år, som går i skole i en flygtningelejr, og Nidal på 13 år, som endnu ikke har lært at læse, skrive og regne.

Med Hele Verden i Skole-kampagnen er du med til at sætte fokus på ulighed i verden og alle børns ret til en god skolegang. Samtidig lærer du om menneskerettighederne og verdensmålene, så din egen uddannelse bliver bedre.

Rigtig god læselyst!

Mie Roesdahl

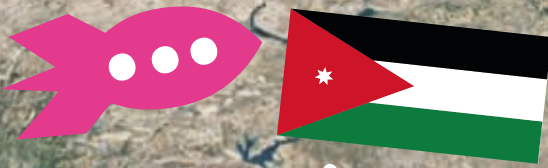
Mie Roesdahl

Generalsekretær i Oxfam IBIS

DER ER CIRKA 3200 KM I FUGLE-FLUGTSLINJE FRA KØBENHAVN TIL AMMAN, SOM ER HOVEDSTADEN I JORDAN.

TUREN GÅR TIL Jordan

Jordan ligger i Mellemøsten. Jordan er omkring 90.000 km². Det er cirka dobbelt så stort som Danmark. I Jordan bor der omkring 10 millioner mennesker. Næsten en tredjedel bor i hovedstaden, Amman.

Jordan er et af de tørreste lande i verden. Sommeren er meget tør og varm. Vinteren er kort og mild. I den nordlige del af landet er der bjerge og grønne dale. Mod øst og syd er der ørken med klipper og sand.

Gennem årtusinder er mange mennesker kommet til området, der i dag hedder Jordan. Den mest udbredte religion er islam, men der er også andre religioner i Jordan, for eksempel kristendommen og jødedommen.

Mod vest ligger Jordandalen, hvor Jordanfloden løber ud i Det Døde Hav. Der er så meget salt i Det Døde Hav, at næsten intet kan leve der, og man flyder ovenpå, når man svømmer.

HAMAD

Weekend i ørkenen

📖 LINE AGERLIN TROLLE 📷 WILLIAM VEST-LILLESØE

Hamad sidder i den store bil. Han sidder tæt sammen med sin bror og to søstre. Det er varmt. Bilen bumler gennem det løse sand. Hamad ser ud af vinduet. Nu er byen væk bag dem. Der er klipper og sand til alle sider. Hamad glæder sig. Det er weekend, og de er på vej ud i ørkenen.

Hamad er 6 år. Han har to hjem. Et hus i en lille landsby og et stort telt i ørkenen. Hans familie er i ørkenen hver weekend. Både landsbyen og ørkenen hedder Wadi Rum.

Hamads bedsteforældre var beduiner. Hans familie har stadig telte og dyr. De har får, geder og kameler. Beduiner kommer fra ørkenen. De fleste lever af deres dyr. De flytter rundt, så dyrene kan finde mad og vand. Hamad skal kende til livet i ørkenen. Det siger hans far.

Tidligt om morgenen pakker Hamad æslet. Æslet bærer vand, mad, kopper og en tepotte. Så driver Hamad og hans bror Thaher dyrene afsted. De skal ud og finde føde.

Hamad holder styr på de mange geder og får.
"Jeg lærer hele tiden nye ting i ørkenen. Jeg har lige lært at ride på vores æsel. Det er sjovere end at gå. Jeg sidder tit på det hele dagen. Jeg glæder mig også til at ride på kamelerne. Det må jeg først, når jeg er 7 år."

Om aftenen skal dyrene have vand hjemme ved teltet. De har haft vandet med i den store bil. Hamad giver dyrene vand. Dyrene er meget ivrige. Han skal passe på, at de ikke træder på ham.

I det sidste lys leger Hamad og Thaher med deres søster Naseem. De leger med lammene og hopper i sandet. "Jeg kan godt lide sandet. Vi kan lege alt det, vi vil. Vi har et sjovt spil. Det hedder seeja. Det går ud på at fjerne den andens sten."

Så snart solen går ned,
bliver det koldt. Meget
koldt. De løber tilbage til
teltet. Der dufter af shrak.
Det er fladt brød, som
Hamads mor bager.
De spiser shrak og kød.
Det smager lækkert – og
lidt af røg fra bålet.

I mørket ligger Hamad sammen med de andre børn.
De har et varmt tæppe af gedeuld over sig. Hamad kan
godt lide at holde sig vågen. Han ligger og lytter.
Mændene sidder ved bålet. De drikker kaffe og snakker.
Hvor skal teltene flyttes hen næste gang? De flytter altid
samtidig med de andre familier. Så de skal blive enige.

Hamad kan høre musik. Det er hans fætter Mohammad. Han spiller på rababah. Den ligner en guitar. Men den har kun én streng. Mohammad synger om ulven. Den huler i natten, fordi den er sulten. Hamad gyser. Måske lister ulven rundt i mørket. Han har aldrig set den. Kun dens fodspor. Men lammene er i sikkerhed. For deres hunde holder vagt ved teltet.

Hamad elsker ørkenen. Men han glæder sig også til at komme tilbage til byen. Der kan han se fjernsyn og købe slik i kiosken.

På hjemmesiden kan du se, hvordan Hamad leger, spiller seeja, rider på æsel og driver får og geder. Du kan også lære at lave shrak og få mere at vide om ørkenen og beduinerne.

HELEVERDENISKOLE.DK/HAMAD

Hemmelige venner

📖 NINA SAHL 🎭 NETE BERING SAHL

Asma vinker til Feras i boden.
Det gør hun hver morgen på vej til skole.
De er venner,
men det er hemmeligt.

Feras er ikke her fra Jordan.
Han er fra Syrien, hvor der er krig.
Og han er fattig.

Onkel kan ikke lide de fattige.
Og slet ikke dem fra Syrien.
Asma og lille Issa må ikke lege med Feras.

“Skal I spille i dag?” siger Asma.
Feras nikker.
Han og de andre børn fra Syrien
har deres eget fodbold-hold.

“Vi skal snart spille kamp,” siger Feras.
Han ved, at Asma er vild med fodbold!
“Du må gerne være med.”

Men onkel siger,
at fodbold kun er for drenge.
Asma og Issa må heller ikke gå hen,
hvor Feras bor.

“Det kan jeg ikke,” siger Asma.
Hun sukker.
Så vinker de farvel og går i skole.

Feras sælger en pose oliven
til en dame på gaden.
Han skal først i skole i eftermiddag,
når han er færdig med at arbejde.

Dagen efter skal onkel hjem til en ven.
Asma skal passe Issa.
De keder sig.

Asma tænker på fodbold-kampen.
Hun vil rigtig gerne med.
Bare for at kigge.
Men de må jo ikke gå derhen.

Til sidst kan hun ikke tænke på andet.
Fodbold. Fodbold. FODBOLD!
"Kan du holde på en hemmelighed?" siger Asma.
Issa nikker.
Så går de.

Feras bliver glad for at se dem.
Asma vinker og løber hen til ham.
Så snubler hun over en sten.
Feras griber hende,
men han falder og slår sin fod.
Det gør rigtig ondt.
Han kan ikke spille.

“Bare rolig,” siger Asma til Feras.
“Jeg skal nok hjælpe dit hold.”

Men onkel er fulgt efter Asma og Issa.
Og han er ikke glad.

Asma får øje på ham.
Åh nej!
Så får hun bolden.
Hendes hjerte hamrer og banker.
Nu sker det.
Hun løber.
Hun dribler.
Hun scorer!

Alle jubler.
Også onkel.

Efter kampen er Asma nervøs.
Bare onkel ikke er vred.
Han kommer nu.

”Så du er ven med min Asma og Issa?” siger onkel.
Feras nikker.
”Jeg så godt, hvorfor du slog dig.
Du er en god ven, Feras.”
Asma smiler.
”Og du er vist god til fodbold,” siger onkel til hende.
”Måske kan I spille sammen en dag.”

Rhoda får post

 BINYA SAMUEL MONDI OG LINE AGERLIN TROLLE
 LEILA MARY

Rhoda smiler stort, da hun får overrakt den store kasse. Den er tung. Hun åbner kassen. Den er fuld af breve, postkort og tegninger fra danske børn. Rhoda har aldrig set så meget post før. Hun bliver meget glad for, at der er så mange børn i Danmark, der har skrevet til hende. Der er også en bog med historier og billeder af hende selv. Det er LæseRaketten. "Det er sjovt at se mig selv i en bog," siger Rhoda, mens hun bladrer.

Rhoda og hendes veninde, Abuk, hjælpes ad med at læse og se på alle brevene. Abuk og Rhoda går i samme klasse. De sidder sammen i klassen hver dag. Ingen af Rhodas forældre har gået i skole, men Abuk er god til at hjælpe Rhoda med lektierne.

James sender hilsner til Danmark

 BINYA SAMUEL MONDI OG LINE AGERLIN TROLLE
 KATIBE SIMON

I Ganyliel jubler James højt. Han har lige scoret et mål i en fodboldkamp. Han spiller sammen med vennerne Yuanese, Simon, Peter og Daniel. Drengene bliver afbrudt af et uventet besøg. Der er post fra Danmark. James får en masse breve og tegninger fra danske skoleelever.

James og vennerne læser brevene sammen. De ville ønske, at de kunne svare på alle brevene. Men der er alt for mange. De sender i stedet hilsner til jer alle sammen. "Tak for postkortene! Jeg er overvældet over, at så mange danske børn vil skrive til mig," siger James og smiler.

**HELEVERDENISKOLE.DK/
POST-TIL-RHODA-OG-JAMES**

TRIN 1 OG HØJTLÆSNING

**SYDSUDAN
2017**

**SE FILM OG
BILLEDER FRA
JORDAN**

Bliv klog på Jordan

På hjemmesiden kan du lære mere om Jordan. Bliv klog på landets historie, der går mere end 700.000 år tilbage. Se film og billeder, hør landets nationalsang og læs om Jordans flag.

Gå på opdagelse i Jordans landskab og natur, hvor du blandt andet finder Det Døde Hav og store ørkener. Du kan også lære om nogle af de dyr, der lever i landet.

HELEVERDENISKOLE.DK/LAESERAKETTEN

Kom tættere på børnene i LæseRaketten

JORDANS BØRN

Med temaet JORDANS BØRN kan du lære børnene fra LæseRaketten bedre at kende. Hjemmesiden er fyldt med film og billeder. Se Nidal bygge en flot drage. Kom med, når Muna og hendes veninde viser dig legepladsen

i flygtningelejren Za'atari. Brødrene Ammar og Mohammad gør sig klar til fredagsbøn. Se hvilke lege Hamad og de andre børn finder på i ørkenen. Vær med, når Santa opfører et eventyr som dukketeater, eller tag med Shahed og veninderne i skole, hvor de lærer arabisk.

Oplev Jordan

Dyk ned i børns hverdag i Jordan. Se, hvordan de leger, og tag med i skole. Find opskrifter på lækker mad og drikkevarer. Tag på opdagelse i Ammans travle gader og markeder. Hør jordansk musik, lær at spille tromme og danse dabke. Vær kreativ og byg din egen drage. Lær også stenspillet seeja, som du kan spille med dine venner.

JORDAN MED ALLE SANSER

SKOLE OG HVERDAG

Flugt, folk og religion

På hjemmesiden kan du lære mere om nogle af Jordans forskellige folk og deres religioner. Læs om jordanske jordanere, palæstinensiske jordanere og syriske jordanere. Læs også om beduiner og find ud af mere om, hvad religion betyder for Shahed og Santa i deres hverdag. Du kan også høre Nidals bedstemor fortælle om sit liv, før hun kom til Jordan. Ammar og Mohammad fortæller om, hvordan de flygtede fra Syrien til Jordan. Muna tager dig med rundt i en af verdens største flygtningelejre.

PÅ FLUGT

FOLK
OG RELIGION

Sælg lodsedler og spred smil i Jordan

Mange af børnene i LæseRaketten har ikke et let liv. Muna bor i en flygtningelejr i Jordan. Hun har oplevet krigen i Syrien og måtte flygte fra sit hjem og sin skole. Ammar og Mohammad er flygtninge, og de har ikke længere deres forældre hos sig. Nidals familie er fattig, og han er bagud i skolen.

Der er mange børn i Jordan, der har brug for hjælp. Specielt til at gå i skole. I kan hjælpe nogle af børnene ved at samle ind og sælge lodsedler.

Mange mennesker er flygtet fra Syrien til Jordan. Derfor er der kommet flere børn i skolerne, end der er plads til, og lærerne har alt for travlt. Mange forældre har det hårdt, fordi de har oplevet krig og været på flugt. Derfor er det svært for dem at hjælpe deres børn med skolen.

I kan give jordanske og syriske børn en voksen at tale med, lektiehjælp og mere undervisning. Så kan de komme tilbage i skole og gøre den færdig.

Når I samler ind og sælger lodsedler, giver I børn en god uddannelse, et smil på læberne og et håb for fremtiden.

Når I samler ind, hjælper I de børn, der har det sværest.

Jeres hjælp giver dem:

- Undervisning i engelsk, arabisk og matematik
- En tryk skoledag
- Plads til venner og leg
- En voksen at tale med
- Hjælp til at komme tilbage i skolen
- Opbakning til at gøre skolen færdig
- Lektiehjælp

SÆLGER I ALLE JERES LODSEDLER, SVARER DET TIL, AT I HAR HJULPÆT FIRE BØRN I SKOLE.

Din klasse kan komme på eventyr

Hvis din klasse er blandt Danmarks bedste til at samle ind, kan I komme på eventyr i enten Fårup Sommerland, Randers Regnskov, Sagnlandet Lejre, Kattegatcentret eller Vikingeskibsmuseet.

Børn i Jordan har brug for jeres hjælp

Sælg lodsedler og få is som tak

Hvis I sælger alle jeres lodsedler, har I samlet 1500 kr. ind. Det svarer til, at fire børn i Jordan kommer i skole i et år. Det er en stor hjælp. I skal bare sælge omkring tre lodsedler hver. Sælg lodsedlerne derhjemme til jeres mor, far eller bedsteforældre – eller gå fra dør til dør.

Som tak giver Oxfam IBIS is, når I har indsamlet mindst 1500 kr.

I kan også selv finde på en sjov måde at samle ind. Sælg for eksempel kage eller billetter til jeres eget teaterstykke. Send gerne billeder og fortæl os, hvordan I samler ind på verdeniskole@oxfamibis.dk

Din lærer kan bestille flere lodsedler på www.heleverdeniskole.dk/lodsedler

**FOR 375 KR.
KAN ET BARN
I JORDAN KOMME
I SKOLE I ET ÅR.**

MUNA

Vi kommer fra Syrien

📖 LINE AGERLIN TROLLE 📷 WILLIAM VEST-LILLESØE

Gaderne er øde, og der er stille mellem de hvide containerhuse. De fleste er hegnet ind med plader af blik, så man ikke kan se ind. Foran hvert hus står en stor vandtank. Det er midt på dagen, og solen står højt på himlen. Blæsten hvirvler støvet op i luften, så himmel og jord går i ét. Næsten alle er indenfor nu. Men ikke Muna. Hun skulle egentlig bare købe ind for sin mor ovre i hande­lsgaden. En kop og en skål. Det har hun i plastikposen nu. Men så kom hun til at se på de andre butikker også. Muna kan godt lide at se ind i den butik, hvor brudekjolerne er så fine. Nu må hun hellere skynde sig hjem.

Muna er 10 år og bor sammen med sin bedstemor, tante, mor og søskende i Za'atari i den nordlige del af Jordan. Za'atari er en stor flygtningelejr, der ligger tæt på grænsen til Syrien. Alle i lejren er flygtet fra Syrien. Munas familie kom hertil, da Muna var 6 år. Først fik de et telt at bo i. Dengang levede hendes far stadigvæk. Han døde for tre år siden i en ulykke. I den første tid i lejren havde Muna svært ved at falde i søvn om aftenen. Hun var bange for, at nogen skulle komme ind i teltet om natten, mens de sov. Det skete heldigvis aldrig.

Nu bor Muna i et containerhus. Munas mor vil gerne bo i et rigtig hus uden for lejren. Men hvis de flytter ud, kan de ikke være sammen med Munas tante og bedstemor. Derfor bliver familien sammen i lejren indtil videre. "Min mor vil allerhelst hjem til Syrien igen. Men det kan vi ikke endnu. Min veninde fra Syrien er der stadig. Vi snakker i telefon sammen. Hun må ikke fortælle mig om, hvordan der er i Syrien. For måske bliver telefonen aflyttet.

Men hun siger, at de snart kommer til Jordan. Det håber jeg på hver dag. Så kan vi lege sammen igen.”

Munas skole

Lejren har også en skole. Den består af mange store containere. Om formiddagen er den fuld af piger. Om eftermiddagen går drengene i skole. I Munas klasse er der 24 piger, og Muna sidder næsten altid ved siden af sin kusine. Munas yndlingslærer hedder Wafa. Hun underviser i arabisk. I dag fortalte Wafa om Det Døde Hav. Hun fortalte, at der er så meget salt i vandet, at man flyder ovenpå. Muna forestillede sig at tage dertil med sin familie. Det kunne være sjovt at svømme i det salte vand. Muna vil gerne være ligesom Wafa, når hun bliver stor.

Når der er frikvarter, leger Muna og de andre ude på pladsen foran skolen. Der er et stort hegn rundt om. I dag fløj tre kampfly lavt hen over lejren og fyldte himlen med larm, mens de legede. Muna og de andre piger satte sig hurtigt ned på hug. De skreg

Muna og hendes kusine Arwa kan godt lide, når de har arabisk i skolen.

Muna bor sammen med sin familie. De har nogle fotografier af Munas far med fra Syrien.

og grinede nervøst. Selvom der ikke skete noget, kan Muna stadig ikke lide flyene.

Vi kom hertil fra Syrien

Muna kan ikke huske alt fra Syrien. Men hun ved, at de havde et stort hus med to badeværelser. Muna kan huske den store have, der var fuld af frugttræer. Hver gang flyene med bomber kom, skulle de gemme sig under træerne, fordi der kun blev skudt efter husene.

En dag fløj en raket ind gennem vinduet i deres hus, lige ind i det værelse hvor Muna sad og legede. Men den sprang ikke. Efter det besluttede familien at flygte. De pakkede hurtigt nogle fotografier og lidt tøj. Munas mor troede, at de ville komme hjem efter en måned – allerhøjest to. Nogle af fotografierne er af Munas far. Muna savner sin far hver dag. Det var ham, der hjalp hende i den første tid i Jordan, hvor hun var bange for at gå udenfor. ”Min far holdt mig i hånden. Vi gik ture sammen hver dag. Han pegede op på himlen og sagde: Se, der er ingen fly. Her er der fred.”

Muna hjælper sin mor med at lave mad og hente vand fra den store tank. Den står ude foran deres hus.

Flygtningelejren Za'atari er en af de største flygtningelejre i verden. Der bor cirka 80.000 mennesker i lejren. De er alle flygtet fra Syrien til Jordan.

En ny ven

Da Muna kommer hjem fra handeleggaden, er hendes mor stadig på arbejde. Hendes mor lærer folk i lejren at genbruge og sortere deres affald. Hun får lidt penge for arbejdet, som familien bruger på ting til hjemmet og nogle gange legetøj. Muna laver sine lektier. Bagefter hjælper hun sin bedstemor med at feje mellem containerne, lave frokost og vaske op. Muna henter også vand fra tanken ude foran huset. Munas mor har en lille have, som hun vander. Der gror safran-blomster og andre krydderier, som de bruger i maden.

Da Muna er færdig med at hjælpe sin bedstemor, går hun og hendes søster Maha hen på legepladsen. Muna får øje på en pige, hun ikke kender. Pigen står henne ved gyngerne i en fin, lyserød kjole og et tørklæde i samme farve. Muna sætter sig på en gyng. Hun kigger på pigen og spørger, om de skal lege. Det vil pigen gerne. De gynger højt og leger på den lille karrusel, til de bliver helt rundtossede.

Pigen hedder Mariam. De snakker sammen hele vejen hjem og finder ud af, at de næsten er naboer. Muna og Mariam opdager også, at de kommer fra samme sted i Syrien. Det føles godt. Og nu kan de lege sammen hver dag.

På hjemmesiden kan du besøge Muna og hendes familie i flygtningelejren, tage med i skolen og på legepladsen. Se også hvordan handeleggaden i lejren ser ud.

HELEVERDENISKOLE.DK/MUNA

Troldmandens hat

📖 KENNETH BØGH ANDERSEN 🎲 RASMUS JENSEN

Bis glippede med øjnene. Et øjeblik anede han ikke, hvor han var. Han kiggede rundt på de fugtige mure og kom så i tanke om, at han var nede i slotskælderen for at ... at ... ja, det kunne han pokkerme heller ikke huske.

Han skulle til at vende om og gå tilbage til køkkenet, da hans blik faldt på døren længere fremme. Døren til troldmandens kammer. Den stod på klem, og Bis' hjerte begyndte at slå hurtigere. Han havde altid ønsket at se, hvad der gemte sig bag den forbudte dør.

Han sneg sig derhen og stjal sig et hurtigt blik ind i rummet. Slottets magiker var ingen steder at se.

Bis bed sig i læben. Hvis troldmanden fangede ham, ville han højst sandsynligt ende sine dage som en behåret tudse. Men han kunne ikke lade være.

Forsigtigt skubbede han døren yderligere op og smuttede ind.

Der var ikke tændt lys, men i den ene mur var et stort vindue, og selv om kammeret lå langt nede under jorden, så var der på besynderlig vis en storslået udsigt over skoven under den sommerblå himmel.

Bis kiggede rundt og mærkede et sug indeni ved synet af alle de mærkværdigheder, der fyldte rummet. På et slidt arbejdsbord lå en stor, firkantet klump metal, halvt bly, halvt guld. På hylden over bordet stod en række ovale glaskugler; én indeholdt en regnbue i gnistrende farver, én et tordenvejr, mørkt som døden, én en hvirvlende skypumpe. Ældgamle, støvede bøger tyngede de meterhøje reoler, og rundt omkring på gulvet stod sæere udstoppede dyr.

På muren over for vinduet hang noget, som kun kunne være en dragetand. Den var kulsort og lige så lang og spids som en af riddernes lanser. Den måtte være gammel, for der havde ikke været drager i landet i mange år. Desværre. Bis havde altid ønsket sig at se en drage.

Ved siden af den frygtindgydende tand hang et horn fra en enhjørning. Det var støbt ind i et sværdgreb, så man kunne bruge det som kårde. Man sagde, at et enhjørningehorn var det eneste, der kunne slå en drage ihjel.

Bis gik over for at se nærmere på de udstoppede dyr, da hans blik faldt på noget andet. Hvis hans hjerte havde slået hurtigt før, så begyndte det nu at galoppere.

Dér, i et indhak i muren og låst inde bag et gitter af stål, var troldmandens hat.

Bis havde hørt om den. Troldmanden selv gik sjældent med den. Det var simpelthen for farligt. Man sagde, at hatten kunne opfylde ønsker. Og ikke kun tre ønsker som i de eventyr, bedstemor fortalte, men alle de ønsker, som ... Ja, som man kunne ønske sig.

Det var dog ikke kun synet af hatten, der fik Bis' hjerte til at hamre. Det var i lige så høj grad synet af metalgitteret. Ligesom døren til kammeret stod det på klem. Troldmanden måtte have forladt stedet i hast og glemt at ...

Gennem vinduet kunne Bis se tårnet, hvor prinsessen havde sit kammer. Han havde kun set hende en enkelt gang, men det var et syn, der havde brændt sig ind i hans tanker. Hun var smuk som en forårsdag, og nogle gange forestillede han sig at ... Men det var en tåbelig fantasi. Han var en fattig køkkendreng, og hun ville aldrig se til hans side.

Medmindre ...

Forsigtigt listede Bis hen til muren.

Forsigtigt rakte han en arm ud og strøg det mørke, mørke stof, hatten var lavet af.

Forsigtigt, meget forsigtigt tog han den ud og satte den på sit hoved.

Bis stirrede på dragetanden, der var brændt sort af uhyrets ildånde. Og vidste nøjagtig, hvad han ønskede sig.

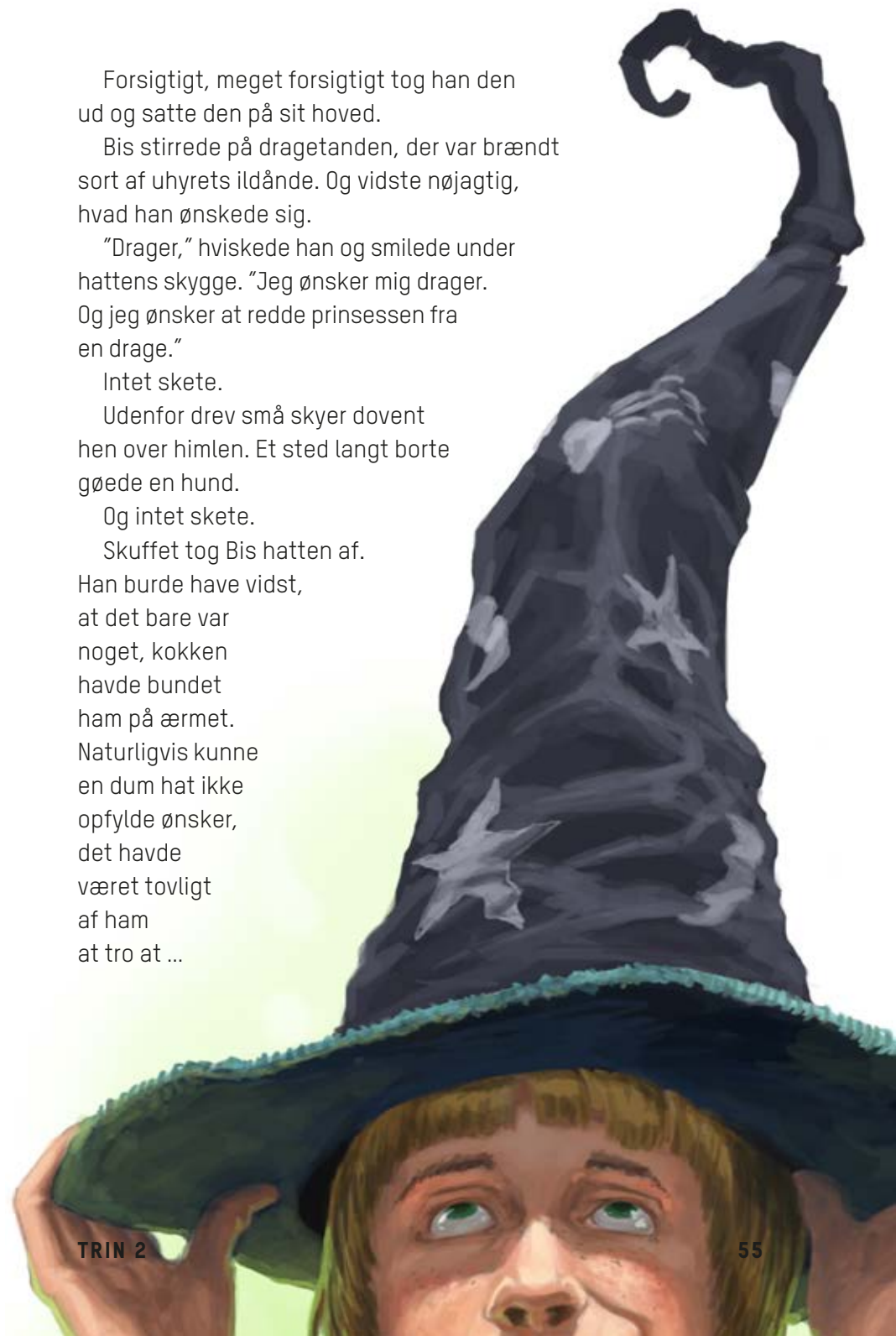
"Drager," hviskede han og smilede under hattens skygge. "Jeg ønsker mig drager. Og jeg ønsker at redde prinsessen fra en drage."

Intet skete.

Udenfor drev små skyer dovent hen over himlen. Et sted langt borte gøede en hund.

Og intet skete.

Skuffet tog Bis hatten af. Han burde have vidst, at det bare var noget, kokken havde bundet ham på ærmet. Naturligvis kunne en dum hat ikke opfylde ønsker, det havde været tovligt af ham at tro at ...

Et brøl, så højt og skrækindjagende, at Bis nær besvime, flængede stilheden, og en mægtig skygge susede forbi vinduet med sådan en fart, at glasset slog revner.

”D-det er en ... en ...” stammede Bis og stirrede efter det kolossale uhyre, der havde kurs mod prinsessens tårnkammer. Dragens mægtige vinger fyldte luften med storm, halen smældede som en pisk. Den kredsede en gang rundt om slotstårnet. Så angreb den. Langt borte lød et forfærdet skrig, og Bis brød ud af sin lammelse. Han kunne ikke bare stå her. Der var en prinsesse, der skulle reddes!

Han tog troldmandens hat på igen og ... og tøvede. Var han rigtig klog? Hvordan skulle han – en simpel køkkendreng – nogensinde kunne overvinde en ildsprudende drage?

Men tvivlen var kortvarig, naturligvis ville han vinde. Sådan havde han jo ønsket det.

Han løb hen og plukkede enhjørningsværdet ned fra muren og styrtede ud af kammeret. Men han løb for langsomt. Alt for langsomt. Dragen kunne nå at æde prinsessen ti gange, inden han nåede frem. Han var nødt til at finde på noget.

”Jeg ønsker mig,” stønnede han forpustet. ”Jeg ønsker mig en jagtfalks hurtighed!”

Det føltes, som om et lyn slog ned i ham. Pludselig boblede hele hans krop med en kraft, han aldrig før havde oplevet. Den satte sig i benene, der begyndte at bevæge sig hurtigere og hurtigere, og Bis skød gennem slottet som pilen fra buen. Han for op ad trappen til slotstårnet, brasede ind ad døren til prinsessens kammer og befandt sig foran den frygtelige skabning, han havde fremtryllet.

Dragen havde flået halvdelen af taget af, og med sin slimede hale forsøgte den at gribe fat i prinsessen, der skrigende kastede sig rundt for at undgå at blive fanget.

Dragen stirrede kort på køkkendrengen. Så åbnede den sit grufulde gab, og de sorte tænder forsvandt bag en bølge af ild.

Bis nåede lige akkurat at kaste sig om bag døren. Flammerne stod om ham, og han mærkede sit hår krølle i heden. Så slukkede ilden, og døren, Bis havde gemt sig bag, smuldrede til aske.

Dragen havde atter vendt sig mod prinsessen, og med et triumferende brøl snoede den sin hale om hendes ben. Rædslen var mejslet ind i hendes ansigt, da uhyret løftede hende op og lod hende dingle foran sit rygende gab.

Bis spildte ikke et sekund. Han styrtede frem mod dragen og jog af alle kræfter enhjørningesværdet ind i dens hale. Eller det forsøgte han, men sværdet gled af på de panseragtige skæl.

Jeg er ikke stærk nok, tænkte Bis, idet dragen atter rettede sit gule blik mod ham. Men det er der råd for ...

"Jeg ønsker mig ti mænds styrke!" råbte han, netop som uhyret snappede ud efter ham. Endnu en gang var det, som om han blev ramt af lynet. Denne gang forplantede kraften sig ud i hans arme, og fik det til at føles, som om de var ved at eksplodere.

Bis sprang til side, og der lød et højt smæld, idet dragens tænder smækkede sammen om ingenting. Han huggede til, og enhjørningehornet borede sig ind i dragens hals, sank i til skæftet. Uhyret åbnede munden, men alt, hvad der kom ud, var en våd gurglen og en strøm af sort blod. Så slukkedes lyset i dens flammeøjne, vingerne klappede sammen, og uhyret faldt ned på tårnkammerets gulv med et brag. Halen løsnede taget om kongedatteren, og hun trillede ud på gulvet.

"Du ... Du reddede mig," hviskede hun og stirrede på Bis, som om hun ikke var sikker på, at han var virkelig.

Han tørrede sveden af panden og forsøgte at smile.

"Jeg kender dig ikke," sagde den smukke pige, der nu skyldte ham sit liv. Eller i hvert fald et kys – det var vel ikke for meget forlangt? "Hvem er du?"

Bis rømmede sig. "Jeg er ... Prinsesse? Hvad er der galt?"

Hun var begyndt at ryste. Skrækken var tilbage i hendes ansigt, og langsomt løftede kongedatteren en finger og pegede.

Først troede Bis, at det var ham, hun pegede på. Men det var noget bag ham.

Han vendte sig om, og et øjeblik forstod han ikke, hvad det var, han så. Så snurrede hele verden for hans blik.

Du ønskede ikke bare én drage, sagde en stemme i hans hoved. Den lød ondskabsfuld, og en sælsom tanke slog ham: At det var troldmandens hat, der talte. Du ønskede dig flere.

Det var drager. Hundredvis. Tusindvis. De fyldte himlen som et grufuldt stormvejr. Vingeslagene bragede, og lynene stod ud af deres rædselsvækkende gab. Hele verden brændte under dem.

"Nej, nej, nej, det var ikke det, jeg mente," hviskede Bis, og flere ord havde han ikke tid til. Han bukkede sig ned og trak sværdet ud af den døde dragers hals, netop som de første uhyrer nåede frem.

Han kæmpede det bedste, han kunne. Enhjørningesværdet lynede, hvislede og stak, og dragerne faldt omkring ham som fluer, det regnede med sort blod, men hele tiden kom der flere til, flere og flere, verden var vinger, kløer, haler og ild, og Bis kunne ikke holde stand.

Endnu en dragehale snoede sig rundt om prinsessen, og mellem de flaksende vinger så han den skrigende pige blive løftet op og fløjet bort. Hvad skulle han gøre? Det var jo helt forkert det her! Bare han dog aldrig var gået ind i troldmandens kammer, han ville ønske, at det her aldrig nogensinde var sket!

Ja. Ja, dét var løsningen! Et enkelt ønske, der kunne få det hele til at forsvinde!

Men i kampens hede var troldmandens hat blevet slået af ham, og Bis løb over mod den, kæmpede sig vej mellem piskende haler og lanser af ild.

"Hvad har du gjort, knægt?" jamrede en forskrækket stemme bag ham. "Hvad i alverden har du dog gjort?"

Bis kastede et blik over skulderen og så slottets troldmand stå i døråbningen. Den gamle mand stirrede skrækslagen på dragerne og på Bis, der omsider nåede frem til den spidse hat.

"Bare rolig!" råbte Bis og trak hatten ned over ørerne. "Jeg skal nok rette op på det hele. Om et øjeblik er det aldrig sket!" Han lukkede øjnene og så ikke den store, grønnskællede drage, der landede foran ham. Den åbnede for en stinkende grotte fyldt med tænder.

"Jeg ønsker ..." hviskede Bis.

"Nej!" råbte troldmanden forfærdet og kastede sig imod ham, mens han svingede sin lange stav for at ruge hatten af Bis' hoved. "Ikke det! For gudernes skyld, det må du ikke ønske! Vi vil aldrig slippe ud igen! Hører du? Stop! *STOP!*"

Men Bis hørte ingenting. Kun sin egen hviskende stemme.

"Jeg ønsker, at dette aldrig var sket," sagde han og mærkede den smeltende varme, da dragen foran ham udspyede sin dræbende ild.

Så blev alt sort.

Og koldt.

Og ...

* * *

Bis glippede med øjnene. Et øjeblik anede han ikke, hvor han var. Han kiggede rundt på de fugtige mure og kom så i tanke om, at han var nede i slotskælderens for at ... at ... ja, det kunne han pokkerme heller ikke huske.

Han skulle til at vende om og gå tilbage til køkkenet, da hans blik faldt på døren længere fremme. Døren til troldmandens kammer. Den stod på klem, og Bis' hjerte begyndte at slå hurtigere. Han havde altid ønsket at se, hvad der gemte sig bag den forbudte dør ...

NIDAL

Man skal have vinden med sig

 LINE AGERLIN TROLLE **WILLIAM VEST-LILLESØE**

“KAST!” råber Nidal. Mahmoud hopper, så højt han kan, og giver slip. Ibrahim har samlet dragen op mange gange, men de prøver igen. De tre brødre står på en lille bakke bag ved huset. De prøver at få dragen til at flyve, men vinden er ikke god i dag.

Nidal på 13 år bor i byen Baqa'a sammen med sin mor, far og fem søskende. De bor i et lille hus uden for en palæstinensisk flygtningelejr. Husene i lejren ligger tæt, og gaderne er smalle, men ellers ligner det en almindelig by. Nidals mor ville hellere bo inde i lejren, men der er huslejen for dyr. Hun er ofte bekymret, når drengene leger. Nogle steder stikker rustne stumper af ledning op af jorden, som de skal passe på ikke at træde på. Der er en varm lugt af fuglelort og affald, og på jorden ligger plastikposer, gamle sko og ødelagte ting. Nidals mor er også bange for, at de vilde hunde skal bide, eller at børnene bliver væk.

En stor V-formet figur bevæger sig over himlen. Nidal lægger hovedet helt tilbage og ser på duerne, der laver flotte formationer. En bue, en cirkel, et W. Han klatrer ofte op på taget af deres skur. Når han står dér og pifter, er det, som om duerne reagerer. Nidals nabo har en masse forskellige dyr, men Nidal kan bedst lide duerne. Nogle gange forestiller han sig, at han selv kan flyve. Han ville flyve højt op og kigge ned på byen – på de mange sandfarvede huse, der ligger på skråningerne, på børn, der leger i gaderne, og folk, der står i kø ved falafel-sælgerens butik.

Nidal og skolen

Nidal må lade dragen ligge, for det er tid til at komme i skole. Han går på eftermiddagsholdet. Familien havde engang en cykel, men den måtte de sælge. Derfor er han nødt til at gå de 30 minutter til skole. Han snupper sin skoletaske og løber afsted med vennerne Mohammad og Abdallah.

Nidal kan godt lide at gå i skole, men selv om han går i 6. klasse, har han svært ved at læse og skrive. Hans mor siger, det er, fordi skolen ikke er så god. Nidal er glad for matematik, og han vil gerne være læge, når han bliver stor. Så kunne han hjælpe sin far, der har dårlig ryg. Men det er dyrt at gå på universitetet. Familien har svært ved bare at få råd til kladdehæfter, blyanter og skoletaske. Heldigvis er det gratis at gå i skole, og de får

Nidals brødre går i skole inde i flygtningelejren. Nidal og de andre store børn går i skole et stykke fra hjemmet.

Nidals bedstemor hedder Zakeye. Han besøger hende næsten hver dag. De sidder på gulvet i stuen, mens hun fortæller historier fra sin barndom.

skolebøgerne derhenne. Hvis han ikke kan blive læge, har Nidal tænkt på at blive elektriker, for den uddannelse er gratis, og så kunne han reparere en masse ting i huset. Sidste vinter styrtede noget af taget sammen under sneen, og familien fik hjælp til at bygge det op igen. De fik besøg af en elektriker, som kunne samle de farvede ledninger med små tænger og få stikkontakterne til at virke igen.

Bedstemor fortæller

På vej hjem fra skole besøger Nidal sin bedstemor. Der kan han lege med alle sine fætre og kusiner. Nidals bedstemor bor inde i Baqa'a-lejren. Hun kom til Jordan for 70 år siden, og alle hendes børnebørn elsker, når hun fortæller om sin barndom. Hun sidder på en madras op ad væggen i sin broderede, palæstinensiske kjole og fortæller: "Da jeg var barn, havde vi får og kvæg, som vi malkede. Vi lavede selv ost og yoghurt. Det var et godt liv i den

Nidals brødre Mahmoud og Ibrahim er tvillinger. De er altid med og hjælper til, når Nidal flyver med sine drager.

lille landsby, hvor alle kendte alle. Vi tog dyrene med ud for at finde mad til dem, og vi kom hjem igen om aftenen. Der var altid mange mennesker på besøg. Huset var fyldt med snak og grin og venner, som spiste med.” Nidal er palæstinensisk jordaner, og han er stolt af at være begge dele. Han kunne godt tænke sig at besøge sin bedstemors barndomsby en dag.

En drage bliver til

Børnene løber ud for at lege. Nidal vil bygge en ny drage. De andre står rundt om ham og kigger. Han har lært sig selv at lave dragerne, og i dag vil han lave en med en stjerne. Han forestiller sig, at den kommer til at ligne et stjernesky på himlen, når den flyver. Nidals fingre bevæger sig hurtigt. De ved præcist, hvordan snorene skal vikles om pindene i de rigtige vinkler, så plastikken sidder stramt. Det er dejligt at være god til at bygge drager, synes Nidal, og han har også lært sine venner, hvordan man gør.

Nu skal dragen op at flyve. Nidal bliver lidt nervøs, for alle de andre børn ser på. Ibrahim kaster dragen op i luften, og Nidal trækker til. Dragen stiger lidt, men falder brat ned. Mahmoud samler den op, mens Nidal ruller snoren sammen. De prøver igen. Dragen forsvinder ned bag en mur. Nidal holder vejret og laver små ryk i snoren. Så sker det. Dragen kommer til syne. For hvert lille ryk stiger dragen højere op. Nu kan han styre den. Vinden er endelig god. Dragen flyver til den ene side og så til den anden. Halens sorte plastik flimrer i solen, når dragen laver store buer på himlen.

På hjemmesiden kan du høre Nidals bedstemor fortælle om sin barndom. Du kan også se, hvordan Nidal flyver med drage og selv lære at bygge en drage.

HELEVERDENISKOLE.DK/NIDAL

Ayse får en lillebror

📖 ÖZLEM CEKIC 🎨 DORTE KARREBÆK

A hrrr," råber Ayses mor. "Sig til far, at vi skal køre til hospitalet NU," græder Ayses mor. Ayse er i hoplahumør. Ayses far begynder at gøre sig klar. Både Serhad og Baran, som er Ayses brødre, er vågne. Det er nat, og Ayses mor skal på hospitalet.

"Endelig sker det. Juhuuuu. Jeg har ventet på denne dag i 9 måneder. Faktisk hele mit liv," siger Ayse, mens hun begynder at synge: "Hjulene på ambulancen drejer rundt, rundt, rundt, rundt, rundt, rundt, rundt."

Ti timer senere

"Far, hvad hvisker du i hans øre?" spørger Ayse. Ayses mor holder babyen. Ayses mor har født en lille dreng.

"Jeg læser noget op fra Koranen i hans øre, og så siger jeg Isak tre gange, så han kender sit navn," siger Ayses far glad.

Ayse kigger på Isak.

"Ayse, Ayse, Ayse," hvisker hun i hans øre.

"Hvad har du nu gang i, lille prut?" spørger Baran.

"Han skal vide, at jeg er hans elskede, kloge, smukke, dygtige, seje storesøster," griner Ayse. Baran vender øjne af hende. Men så siger Ayses mor noget, som får Ayse til at juble.

"Vi skal snart omskære Isak."

"Feeeeeest," råber Ayse, mens hun hopper rundt i lokalet. Baran holder pludselig på sin tissemand.

Den stolte storsøster

"Se ham lige. Er han ikke nuser?" siger Ayse, mens hun viser billedet af sin lillebror Isak. Ayse har taget kage med til klassen for at fejre, at hun er blevet storsøster.

"Vi holder en kæmpe fest. Der skal være musik, dans, mad ..." Ayse bliver helt forpustet, mens hun ivrigt fortæller.

"Er det en navnefest?" spørger klasselæreren Ingrid.

"Nej, det er en omskæringsfest. Isaks tissemand skal omskæres, fordi han er muslim. Han vil få så mange gaver," siger Ayse glad.

"Hvorfor skal hans tissemand skæres?" spørger Anne forskrækket.

"Lad os snakke om dreng omskæring," siger Ingrid. "I rigtig mange lande bliver drenge omskåret. Det betyder, at tissemandens forhud bliver skåret væk. Forhuden er det yderste hud på tissemanden. Det er et symbol på, at drenge er muslimer eller jøder."

"Er det ligesom kristne, der skal døbes?" spørger Anne.

"Ja. Både omskæring og dåb er en religiøs tradition. Men forskellen er, at i den ene religion får barnet vand på hovedet, mens i den anden skal drengene have skåret noget af deres forhud af," siger Ingrid, inden hun fortsætter: "For mange tusinder af år siden var der en profet, der hed Abraham. Og fordi han omskar sin søn, gør alle jøder og muslimer det også. Men det er ikke alle, der omskærer deres drenge på grund af religionen. I nogle lande gør man det, fordi det er en tradition af andre grunde. For eksempel vil nogle gerne have, at drengene ligner deres far," fortæller Ingrid.

Louise rækker hånden op. "Min far synes, at det burde være forbudt. Han siger, at man er dårlige forældre, hvis man omskærer sine drenge," siger hun surt.

Ayse får tårer i øjnene. "Min forældre er gode forældre," siger hun.

"Også mine," siger den jødiske dreng Adam. Ayse tager sin taske og løber ud af klassen.

En uge til festen

"Du er så god til at skifte ham," siger Ayses mor.

"Han er bare så sød. Jeg får lyst til at spise ham," siger Ayse, mens hun laver sjove lyde til Isak. Pludselig bliver Ayse alvorlig.

"Hvordan skal Isak tisse, når han får skåret sin tissemand af?" spørger Ayse.

"Søde dig. Nej, det er ikke det hele, men kun forhuden der skal fjernes," beroliger Ayses mor.

"Isak kan heller ikke mærke noget, fordi han bliver bedøvet. Lægen er rigtig dygtig," siger hun.

Så råber Ayse alt, hvad hun kan, mens hun er ved at dø af grin. Isak har lige tisset på hende.

Ayses far stikker hovedet ind i værelset.

"Vi har fået lov til at leje festlokalet i næste uge," siger han.

"Allerede?" siger Ayses mor overrasket.

"Ja. Vi har rigtig travlt. Vi skal også bestille tid hos lægen, der skal omskære Isak," siger Ayses far. Isak skal omskæres nogle dage før festen.

"Jeg skal finde kjole, sko og blomster til håret," siger Ayse, mens hun løber ind på sit værelse.

Uvenner

Louise hilser ikke på Ayse, da hun sætter sig på bænken i skolegården.

"Hold nu op, Louise. Ayse er vores bedste veninde," siger Anne.

"Det er synd, at lille Isak skal omskæres," siger Louise vredt.

"Men han kan næsten ikke mærke noget, fordi han bliver bedøvet. Min mor siger, at det er ligesom, når jeg bliver bedøvet, hvis jeg skal bores hos tandlægen," fortæller Ayse. Louise kigger stadig ikke på Ayse.

"I min familie er det normalt, at Isak skal omskæres," siger Ayse.

"Normalt?!" råber Louise. "Det er jo mærkeligt og skadeligt. Og det siger min far også," siger Louise.

"Men mine forældre siger, at hvis det var dårligt for Isak, ville de aldrig omskære ham," siger Ayse.

"Hvorfor skal han omskæres?" spørger Louise igen.

"Fordi Isak er muslim. Men det er også fordi, han skal ligne min far og mine brødre," siger Ayse.

"Louise, kommer du virkelig ikke med til festen?" spørger Anne insisterende.

Ayse begynder at græde. "Men du kender mine forældre. De er jo ikke dumme mennesker. Jeg siger jo heller ikke, at dine forældre er dumme, bare fordi de gør noget, jeg ikke forstår."

Louise kan godt se, at Ayse bliver ked af det. "Nej, det er de ikke," siger Louise. "Men er det ikke farligt at omskære Isak?" spørger hun.

"Nej," siger Ayse. "Ellers var det forbudt. Men det er det ikke," siger hun, mens hun tørrer sine tårer væk. Louise giver hende et kram.

"Kommer du til festen?" spørger Anne.

Der bliver stille. Klokkeren ringer ind.

Festen skal planlægges

Ayse sidder med sine brødre i køkkenet og planlægger festen. De laver lister over deres venner, der skal med til festen, og al den mad,

der skal laves. Der skal også komme en imam og læse op af Koranen.

"Fint med en imam," siger Ayse. "Men jeg vil også have, at der kommer en DJ og spiller musik."

"Jeg kan spørge min ven, om han vil være DJ til festen," siger Serhad.

"Se lige al den pynt, jeg har købt," siger Baran, mens han hiver balloner, konfetti, guirlander, flag og lys op af en stor papkasse, der står midt på gulvet.

"Du skal ikke være sur på Louise," siger Serhad. "Husk, hun er din bedste veninde. Og det er hun også, selvom hun ikke kommer til festen."

Baran er uenig. "Jeg synes heller ikke, du skal med til hendes konfirmationsfest, når hun skal konfirmeres," siger han. "Hvis hun synes, omskæring er mærkeligt, skal du også sige til hende, at du også synes, at dåb og konfirmation er mærkeligt," siger Baran vredt.

"Slap lige af," siger Serhad til Baran. "Jeg synes, du skal snakke med Louise i morgen. Sig til hende, at du vil blive meget glad, hvis hun kommer til festen," siger Serhad, mens han holder Ayses hånd. Ayse er ked af det.

"Det er bare så uretfærdigt, at Louise kan sige, at mine forældre er dårlige mennesker, bare fordi de er anderledes end hendes forældre," siger Ayse.

"Ja! Men du skal forklare Louise, at hvis hun ikke kommer, så er I stadig gode venner," siger Serhad.

"Venner må ikke være uenige," siger Ayse, mens hun snøfter. Serhad smiler til hende: "Selvfølgelig må de det. Man behøver ikke at være enige om alt, selvom man er venner. Jeg har også venner, der ikke forstår, hvorfor jeg er omskåret. Men vi spiller alligevel fodbold sammen," siger Serhad.

Vil Louise med?

Louise og Ayse sidder i skolegården og snakker om festen.

"Det lyder lidt ligesom min lillesøsters dåbsfest," siger Louise. Ayse har aldrig prøvet at være med til en dåbsfest. Så går Louise i gang med at forklare, hvordan hendes søster blev døbt. "Først gik vi i kirken, og min lillesøster fik vand i hovedet, mens præsten læste op af Biblen. Bagefter festede vi med venner og familie," siger hun.

"Får Isak også gaver?" spørger Louise.

"Isak får guldstykker. Når han bliver stor, kan han veksle dem til penge og købe ting til sig selv. Han vil også få tøj og legetøj. Måske får jeg også gaver, fordi jeg er hans storesøster," griner Ayse.

"Din heldige banan," siger Louise.

"Går I hen i en moske, ligesom vi går i kirken?" spørger Louise.

"Nej, men der kommer en imam og læser op af Koranen inden festen. Så danser man kædedans, spiser kurdisk mad og kager," fortæller Ayse.

Så bliver der stille. Ayse tager mod til sig og spørger Louise igen: "Kommer du til festen?"

"Nej. Jeg vil ikke se hans tissemand blive klippet af," siger Louise, mens hun laver en grimasse.

"Det skal du heller ikke. Isak bliver omskåret tre dage før," siger Ayse.

"Kommer du til festen så?" spørger Ayse igen. Det vil Louise ikke love.

"Jeg synes, det er mærkeligt at omskære Isak," siger Louise.

"Ikke for mig og min familie," siger Ayse.

En uventet gæst

Festen er i fuld gang. Anne og Ayse danser kædedans.

"Lelelelelelelelele," råber kvinderne.

"Hvorfor laver de sådan en lyd?" spørger Anne. Ayse fortæller, at det betyder, at de er glade.

"De lyder som indianere," griner Anne.

Alle er fint klædt på, og Isak har en sjov kappe og hat på. Så siger Anne det, Ayse tænker på: "Bare Louise også var her." Ayse tager en dyb indånding. "Jeg savner hende også. Men vi har aftalt, at vi ikke er uvenner, bare fordi vi er forskellige," siger Ayse lettet.

DJ'en skruer op for musikken, og alle begynder at danse hurtigere. Pigerne holder hinanden i hænderne, og Anne siger:

"Det er ligesom at danse 'Nu er det jul igen'."

"Din torsk," siger Ayse, mens hun griner.

Pludselig råber Anne. Ayse kan ikke høre, hvad hun siger på grund af musikken. Hun hiver i Ayses arm og peger mod døren. Louise står ved døren og vinker til dem. Ayse og Anne løber over til hende. De krammer Louise.

"Du kom alligevel," siger Ayse overrasket.

"Ja," siger Louise. "Jeg synes stadig, at det er mærkeligt, Isak skal omskæres. Men selvom du er muslim, ville du også komme

med til min søsters dåb, selvom det er noget, som kan være mærkeligt for dig," siger Louise.

"Ja, det ville jeg. Måske har Serhad ret. Vi behøver ikke være enige om alt for at være venner," siger Ayse med et smil.

"Venner behøver heller ikke at gøre det samme," siger Louise. Anne hiver i dem. "Jo, det skal vi nu. Vi skal danse kædedans. To skridt frem og et skridt tilbage," siger Anne koncentreret.

"Lelelelelelele!" råber Ayse.

Santas særlige sted

📖 LINE AGERLIN TROLLE 📍 WILLIAM VEST-LILLESØE

Santa og George klatrer højt op i det store træ. Her sidder de og fortæller hinanden hemmeligheder. George er lidt nervøs. Han skal snart begynde i den store skole inde i byen. Santa tror, det bliver spændende, selvom hun kommer til at savne ham. Hun glæder sig til at høre om den nye skole, for om et år skal hun også derind.

Santa er 8 år og bor sammen med sin mor, far og lillebror Elias i landsbyen Adir. Her ligger en skole, hvor man kan gå i 1.-3. klasse. Santa går i 2. klasse, men når hun skal i 4. klasse, skal hun med bussen ind til den store skole i Karak.

George er Santas fætter og bedste ven. De er naboer, og der bor cirka 50 familiemedlemmer tæt på hinanden. Mellem deres huse ligger en stor, grøn have med buske og gode klatretræer. I haven står der også gamle vogne og redskaber, der engang har været brugt til at dyrke jorden. Santa og George kan klatre i træerne og på den store vogn i timevis. Det kilder i maven, når de er højt oppe, så de laver en konkurrence om, hvem der kan komme højest op.

Kirken er vigtig

Santa og George holder altid sammen. Det gjorde de også første gang, de skulle hjælpe præsten med gudstjenesten. De havde øvet sig mange gange, men da de stod ved siden af præsten foran de mange mennesker i kirken, blev Santa meget nervøs. Hun skulle hælde vand og olie op til præsten og blev pludselig bange for at spilde på sin fine, hvide kjole. Hænderne rystede, da hun skulle hælde olie op. Hun klarede det.

”Det var godt, at George var med. Da vi skulle gå rundt med kirkebøssen for at samle mønter, sprang jeg en række over. Jeg blev helt rød i hovedet. Men så gik George og jeg tilbage sammen. Så gik det fint. Nu elsker jeg at hjælpe præsten i kirken om søndagen. Jeg kan allerbedst lide at tænde stearinlysene.”

I Jordan er de fleste mennesker muslimer, men i Adir er der også mange kristne. Santa kan huske, at der på et tidspunkt var en ildebrand i byen. Da de kom hen til kirken tidligt næste morgen, var en del af kirken brændt ned. Det så uhyggeligt ud. Væggene var sorte, og taget var væk. På kort tid samledes en masse mennesker – både kristne og muslimer – og hjalp hinanden med at bygge kirken op igen.

En kristen skole for alle

I skolen lærer Santas klasse en ny sang, ”Den grønne mark”. Den handler om naturen og årstiderne. Santa svinger med armene og

Når Santa og George ikke gider klatre mere, spiller de basketball. Santa skal overtale George til det med basketball, for hun er hurtig og god til at ramme kurven.

Santa og hele hendes familie er kristne. De går i kirke hver søndag.

griner til sin sidekammerat, mens hele klassen synger, så højt de kan. Lærerinden synger først og laver fagter, så gør hele klassen det samme. De synger den igen og igen, indtil de kan sangen udenad.

Alle i Santas skole har hvid skjorte og blå bukser på – både pigerne og drengene. Det er deres skoleuniform i den kristne skole. Der går både muslimer og kristne i hendes klasse. Det betyder ikke så meget, hvilken religion man har. Santa og vennerne kan bare godt lide at lege sammen.

Da timen er slut, løber Santa og de andre ned i gården. Solen bager, og det er allerede varmt. Santa og hendes veninde Yana sætter sig under et træ. Santa finder den madpakke frem, som hendes far har smurt. Santas far arbejder meget for at få råd til

hendes skole. Han har et bilværksted inde i den store by Karak. Han arbejder seks dage om ugen, og ofte kommer han først hjem, når Santa er gået i seng. Hver morgen smører han en madpakke til hende.

I dag er det torsdag, og Santa har to kameler med hjem fra skole. Det er bamserne Jamal og Jamal. Jamal betyder kamel på arabisk. Hun viser dem stolt til sin mor. Dem får man med hjem, når man har været en god elev i klassen hele ugen. De skal med tilbage til skolen igen på lørdag. I Santas skole har de nemlig fri fredag og søndag, fordi det er de helligste dage for kristne og muslimer.

Santa vil være maler

Santa kan godt lide at tegne. Hun vil gerne være maler. Santa prøver altid at gøre sig umage, så tegningerne bliver rigtigt flotte. Hun forestiller sig alle mulige mønstre og fine ting, og så maler hun dem. "Når jeg tegner, kan jeg selv bestemme, hvordan verden skal se ud."

Da Santas far kommer hjem den aften, er Santa stadig vågen. Han kommer ind på hendes værelse. De lægger sig på maven på gulvet ved siden af hinanden med papir og farver foran sig. Santa elsker at tegne sammen med sin far. De tegner et helt særligt sted sammen på papiret. "Det er mit drømmested. Der er mange træer med frugt på og en have, som hele familien kan være i altid. Der er også mange høns. Det er, fordi jeg er god til at tegne høns."

På hjemmesiden kan du tage med Santa i kirke. Du kan også se Santa og George lege og spille dukketeater om "Leila og ulven".

HELEVERDENISKOLE.DK/SANTA

Vær med i Aktionsugen

I Aktionsugen 2018 skal vi minde politikerne om deres løfter, så vi kan få alle verdens børn i en god skole. Der er stadig 61 millioner børn i verden, der ikke går i skole. Dem skal vi have med. Men mange af de børn, der allerede går i skole, lærer ikke at læse, skrive eller regne, fordi skolen ikke er god nok. Det vil vi gerne lave om på.

I Aktionsugen kan du være med til at sætte god skole for alle på dagsordenen. I 2015 skrev verdens ledere under på en plan for verdens udvikling. Planen hedder verdensmålene. Verdensmål nummer 4 handler om god uddannelse for alle. Vi skal sammen sørge for, at de danske politikere holder deres løfter.

God skole får børn til at blomstre

Alle børn har ret til at vokse op i en tryk verden. Der skal også være gode skoler til børn, der er på flugt. En god skole kan både give tryghed og få børn til at gro og blomstre.

I år skal vi overdænge politikerne med blomster, så de husker at give alle verdens børn mulighed for at komme i en god skole, hvor de kan blomstre. Lav flotte blomster i alverdens farver og skriv på dem, hvad god skole er for dig.

- Du kan finde en skabelon, vejledning og mere information, om hvordan I deltager, på hjemmesiden.
- Vær med i København eller send jeres blomster til Oxfam IBIS **senest d. 16. april 2018** - så sørger vi for, at de bliver overrakt til politikerne.

HELEVERDENISKOLE.DK/AKTIONSUGEN-2018

SEND BLOMSTERNE TIL:

OXFAM IBIS · VESTERBROGADE 2B
1620 KØBENHAVN V · ATT: HELE VERDEN I SKOLE

Vores 17 verdensmål

LINE EMILIE BALLE JENSEN

Vi har en fælles plan for verden – FN's 17 verdensmål. De skal sikre, at verden udvikler sig i den rigtige retning. Det særlige ved verdensmålene er, at de gælder for alle, både rige og fattige. Målene er ambitiøse. Der er meget, vi skal nå inden 2030. Men hvis alle arbejder for det, er det muligt.

Vi har inddelt målene i fire temaer, så det er let at få et overblik.

ULIGHED OG FATTIGDOM – alle i verden skal have mulighed for at få et godt liv. Børn skal ikke vokse op i fattigdom.

UDDANNELSE – alle børn skal gå i en god skole, så de kan lære at læse, skrive og regne. I skolen lærer børn om deres rettigheder.

RETFÆRDIGHED OG FRED – alle børn har ret til en tryk barndom. De skal vokse op i en verden med fred og retfærdighed. Piger skal have de samme muligheder som drenge.

MILJØ OG KLIMA – vi skal sikre grøn energi og et sundt miljø for alle. Alle skal have adgang til rent drikkevand og elektricitet.

DU KAN FINDE BILLEDER, FILM, ARTIKLER OG OPGAVER PÅ VORES HJEMMESIDE

**HELEVERDENISKOLE.DK/
VERDENSMÅLENE**

Brødrene kan se hjem

📖 LINE AGERLIN TROLLE 📷 WILLIAM VEST-LILLESØE

Mohammad ligger og ser op i loftet. Det er fredag morgen, så han skal ikke i skole. Hans bror og to fætre ligger på hver deres madras og sover stadig. Mohammad vågnede midt i en drøm. I lang tid havde han mareridt om bomber, der kom ned fra himlen, og om huse, der brændte. Det er heldigvis længe siden nu. Han husker ikke nattens drøm tydeligt, men det var en rar drøm. Han var hjemme i Syrien i deres store hus, hvor han legede med katten og de to hunde på terrassen. Han plejede at passe alle familiens dyr. Hans mor og far var også med i drømmen. Dem har han ikke tænkt på i et stykke tid.

Ammar, Mohammads bror, gaber højlydt. Aftenen før lå brødrene og hviskede sammen længe. De snakkede om Syrien, og hvordan de plejede at fejre eid med hele familien og lege udenfor fra solopgang til solnedgang. Ammar kunne huske, at de samlede mønter i gaderne og lavede konkurrencer med de andre børn om at skyde langt med små plastik-dimser.

Mohammad er 12 år, og Ammar er 14 år. De bor sammen med deres tre tanter, to onkler, to fætre og fire kusiner i en lille lejlighed i byen Irbid. Deres far døde af kræft i Syrien, før krigen begyndte. Deres mor var med, da de ankom til Jordan, men efter kort tid rejste hun tilbage til Syrien. På grund af krigen var det mere sikkert for drengene at blive i Jordan. De snakker ikke så tit om deres mor, for så bliver de kede af det.

Flugten fra Syrien

Ammar og Mohammad kom til Jordan i 2012. Det føles som længe siden nu. Ammar kan huske, at de havde et godt hus i Syrien, hvor de havde hver sit værelse. De havde både en PlayStation og en computer. Skolen lå lige ved siden af deres hus, og de havde mange venner i byen. Men så kom krigen.

Ammar har tænkt meget på alle dem, der stadig er i Syrien. Og på flugten. "Vi sagde farvel til vores venner, men dengang var det ikke så trist, for vi glædede os til at besøge et nyt land. Vi pakkede hurtigt og havde kun lidt tøj med, fordi vi troede, vi skulle hjem igen efter en uge."

Før flugten hørte de nogle gange raketter og bomber fra deres hus. Familien blev advaret om, at der ville komme større bomber, og at byen ville blive omringet. Derfor besluttede de at flygte.

Ammar og Mohammad deler værelse med deres fætre Saif og Mohammad. De sover på hver sin madras på gulvet, og de kan godt lide at sove længe.

Ammar hjælper tante Nahla ved at købe brød til morgenmaden i butikken på den anden side af gaden.

Mohammad kan huske, at de skulle smugles ud i en mørk varevogn uden vinduer, fordi de offentlige busser blev beskudt. "Varevognen satte os af i en dal, og så skulle vi gå over grænsen. Vi var meget bange for at blive opdaget. Der var langt at gå, og det var meget stejlt. Da vi endelig kom op på den anden side af dalen, mødte vi jordanere, der havde dadler med for at sige velkommen til os. De havde fået at vide, at vi kom, og de kørte os til en lejr. Der var vi én nat i et telt, og så tog vi videre til vores familie."

Fredag er særlig

Fredag er en helt særlig dag, fordi Ammar og Mohammad skal i moskeen for at bede. Og så er fredag deres eneste fridag hele ugen. Ammar håber på, at deres onkel får besøg senere i dag. Hvis hans ven kommer forbi, kan han måske køre dem hen i parken. De har været der et par gange, men der er langt, og de har ikke råd til en taxi derhen.

Til morgenmad får de fatteh, som er yoghurt med brød. De får også makdous af aubergine og fowl, der er lavet af bønner.

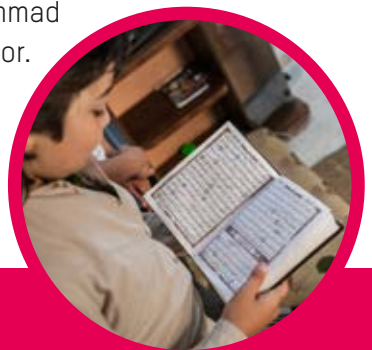
Brødrenes tante, Nahla, har lavet morgenmad. Hele familien sidder på gulvet og rækker maden rundt, mens Ammar skænker te til alle. Bagefter vasker drengene sig, reder deres hår og tager deres dishdasha på. Det er den lange dragt, de altid har på i moskeen. Mohammad og Ammar sætter sig med Koranen og læser på skift dagens vers. Det hedder "Al-Kahf", som betyder "Grotten". De læser ikke højt, men de bevæger læberne, mens de læser.

Det tager fem minutter at gå til moskeen. Brødrene følges med deres onkel, Abdalnassen. De kommer sent i dag, så der er fyldt op indenfor. De sætter sig udenfor sammen med mange andre mænd, og imamens bøn lyder fra højtalerne. Mændene sidder på rækker på knæ med ansigtet i samme retning mod Mekka. Da bønnerne er slut, bliver der et mylder i gaden. Solen bager fra en blå

himmel, folk hilser, smiler og snakker, andre køber friske kikærter og vandmeloner langs vejen.

Ny i Jordan

Ammar og Mohammad går i skole seks dage om ugen, fordi de ikke har så mange timer hver dag. På deres skole er der undervisning for jordanere om formiddagen og for de syriske børn om eftermiddagen. Brødrene er kommet lidt bagud med skolen, fordi de måtte flytte flere gange den første tid i Jordan. Sidst de flyttede, var det væk fra nogle naboer, der ikke brød sig om at have syrere boende i deres kvarter. Mohammad mødte en dag naboens drenge i parken overfor. De skubbede til ham, så han væltede. De holdt ham fast på jorden, og den ene havde et glasskår i sin hånd. Han prøvede at skære Mohammad med det. Ammar kom løbende og

Mændene og drengene går i moskeen om fredagen. Kvinderne og pigerne beder derhjemme.

hjalp ham, så Mohammad fik kun nogle ridser på armen. Bagefter var han bange for at møde dem igen. Og han var vred. Tante Nahla meldte det til politiet, men deres råd var, at familien måtte flytte derfra.

Da de kommer hjem fra moskeen, slapper de lidt af på en madras i stuen. De leger Al-Qa'ed – hvem er lederen – og en slags tampen brænder. De tumler, lægger arm og har det sjovt med onkel Abdalnasen. Da de har drukket te, banker det på døren. Det er onklens ven. Han smiler stort og spørger, om de vil med på tur.

I parken spiller de fodbold, og drengene vinder over Abdalnasen og hans ven. På et tidspunkt er Mohammad blevet væk, men Ammar ved, hvor han skal lede. I parken er der nogle store bure med forskellige fugle. Mohammad sidder ved papegøjerne og rækker græsstrå ind gennem nettet. Han synes, at papegøjerne er de flotteste af alle fuglene. Især når de flyver rundt. Ammar plukker noget græs og giver det til sin bror.

Ammar og Mohammad kan godt lide at bo i Irbid nu, hvor de har fået mange nye venner og søde naboer. Nogle af deres bedste venner er jordanere og bor i deres opgang. Irbid er ikke langt hjemmefra. Nogle gange står brødrene oppe på taget af deres hus og kigger mod nord. Man kan se til Syrien. Nogle dage kan man også høre bomber. Ammar og Mohammad håber, at de en dag kan flytte hjem.

På hjemmesiden kan du følge med, når Ammar og Mohammad gør sig klar til at gå i moskeen. Du kan finde opskrifter og høre tante Nahla spille en særlig trommerytme.

**HELEVERDENISKOLE.DK/
AMMAR-OG-MOHAMMAD**

SHAHED

Forfædre, Facebook og fremtidsdrømme

 LINE AGERLIN TROLLE **WILLIAM VEST-LILLESØE**

Veninderne sidder i den hemmelige have og nyder skyggen i frikvarteret. De griner højt, men tysser hurtigt på hinanden. Normalt spiller de volleyball eller fodbold, men lige nu er det eksamenstid. Så skal man være stille i pauserne. Derfor sidder de mest i haven og snakker.

Shahed er 13 år og går i 7. klasse på en kristen privatskole kun for piger. Selv om det er en kristen skole, er der kun fem kristne i Shaheds klasse. Shahed selv er stolt af at være muslim, og hun glæder sig til ramadanen, der begynder om et par dage. "For mig handler islam om fred. Med fasten i ramadanen oplever jeg på min egen krop, hvordan det er at mangle noget. Vi vender om på døgnnet og spiser ikke om dagen. Hvis jeg bliver sulten, sidder jeg med mibaha-kæden og flytter perler og siger nogle bestemte vers imens. Så glemmer jeg, at jeg er sulten. Min religion gør mig stærk." Shahed vil gerne begynde at bede fem gange om dagen, men lige nu er skolen vigtigst. Shahed vil også gerne gå med tørklæde på et tidspunkt. En dag, når hun beslutter det, vil hun gerne have sit hår helt for sig selv.

Shaheds bedste veninde, Farah, er kristen. De kan godt lide at dele hinandens traditioner. Farah plejer at faste sammen med Shahed i skolen under ramadanen, og sidste jul var Shahed med til at pynte juletræ hos Farah. Det havde hun aldrig prøvet før.

Efter skole bliver Shahed hentet af Ehab. Han har været privatchauffør for Shaheds familie, lige så længe hun kan huske. Han kører Shahed til og fra skole hver dag. Ofte tager de også ud på opdagelse i Amman. De har hemmelige yndlingssteder, som kun de to kender til. De kører ud i den store millionbys travle trafik. Byen strækker sig over syv bakkedoppe. De kører op og ned ad stejle gader mellem sandfarvede huse. Shahed rejser sig op og stikker hovedet ud gennem soltaget. Hun kan mærke luften suse i det lange hår.

Shaheds mor synes, at man skal spise maden med fingrene, for så smager den bedst. I dag får de musakhan-ruller, mahashi og kibbeh til frokost. Deres køkkenhjælper serverer maden i den fine stue, og Shaheds mor øser op på tallerkenerne til hele familien.

Shahed rækker tunge. Hun sender snapchatbeskeden til Seema. Med det samme kommer der en tilbage. En skør grimasse. Shahed

Til frokost får de mahashi, som er ruller af olivenblade med squash, og musakhan-ruller med kylling. De får også kibbeh af bulgur og sambosak, som er friturestegte brødpakker med kød og grøntsager indeni.

Shahed går på en kristen pigeskole. Deres skoleuniform er en hvid t-shirt og brune bukser. Shahed læser højt af sin historie i faget arabisk.

sender en, hvor hun griner. Hun sidder på gulvet på sit værelse og spiller et zombiespil på sin PlayStation. Hun kan godt lide at sidde derinde helt i fred.

For nogle år siden var Shahed mere stille og forsigtig, end hun er i dag. Hun kan stadig huske, hvordan det var at blive mobbet. En pige fra hendes klasse lavede en gruppe på Facebook om Shahed. Hun skrev til alle i gruppen, at Shahed var skør og dum. Først var Shahed ligeglad, men da pigen skrev direkte til hende: "Se, der er ikke nogen, der kan lide dig!", blev hun alligevel i tvivl. Shaheds forældre og skolen fik gruppen fjernet, men Shahed havde ikke lyst til at komme i skole bagefter. Efter sommerferien blev eleverne fra hendes årgang blandet til nye klasser, og det hjalp. I dag har Shahed mange gode venner.

Shahed samler på gode minder. Hun har en mindekasse fuld af ting fra særlige tidspunkter i sit liv. Hun har medaljer fra

konkurrencer i baneløb og billeder fra klasseture. Der er også gamle sort-hvid fotos af hendes oldeforældre. Alle mændene har traditionelt beduin-tøj på. Shahed er det, man kalder jordansk jordaner. Hun nedstammer fra den lille gruppe beduiner, der har beboet Jordans ørkenlandskaber i mange generationer. Hendes mor kan fortælle fantastiske historier om deres forfædre. Shaheds yndlingshistorie handler om, hvordan hendes mors oldefar besluttede, at beduinfamilien ikke skulle leve som nomader længere. De slog sig ned, dér hvor Amman ligger i dag. "Minderne er vigtige for mig. Det betyder meget for mig at kende min families historie og have gode veninder. Det er alt sammen en del af mig."

Et af Shaheds bedste minder er fra en dag tilbage i januar. Shahed kom hjem, og hendes mor bad hende gå ind i stuen. Shahed undrede sig, men da hun gik ind i stuen, lød et højt "surprise", og alle hendes veninder omfavnede hende i et stort kram. Stuen var fuld af balloner, og de havde sørget for kage og sodavand. Shahed kan ikke huske, hvornår hun sidst var så glad.

Shahed drømmer om at blive læge. Hun synes, det er spændende, hvordan kroppen fungerer, og så vil hun gerne forske og opfinde kure mod farlige sygdomme. Shahed ved godt, at det ikke nødvendigvis er så let. Hendes mor måtte kæmpe for at blive en dygtig og velanset advokat. Der er mange kvinder i Jordan, der har en god uddannelse, men som alligevel passer hjemmet i stedet for at arbejde. Shahed vil gerne være ligesom sin mor. Hun vil gerne både have familie og arbejde, og så glæder hun sig til selv at kunne køre bil. Der er så meget, hun gerne vil. Hun kan næsten ikke vente.

På hjemmesiden kan du finde ud af, hvad Shaheds yndlings-PlayStation-spil er. Du kan også høre Shaheds mor fortælle om Ammans grundlæggelse.

Anstalten for Accelereret Aggression

 NICOLE BOYLE RØDTNES BODIL HEINEMEIER

Høje skrig vækker mig. Der er én, der er ved at få et anfald. Jeg lytter. Ville ønske, jeg vidste, hvem det var. Men stemmen bliver ofte skinger, når de får et anfald. I starten blev jeg bange, så blev det en del af hverdagen. Nu minder det mig om, at jeg er noget særligt. Jeg har som den eneste på afdelingen endnu ikke haft et anfald.

Døren går op. Det er Rick. Han er den af de ansatte, jeg kan bedst med. Rick er rar. Han behandler mig næsten normalt. Jeg siger næsten, for helt normalt bliver det aldrig sådan et sted.

“Nå, glæder du dig?” spørger Rick. Jeg nikker. Jeg skal udenfor i dag. Vi får kun lov at være udenfor én gang om året. Vi kan selv vælge hvilken dag. De andre siger, at jeg er skør, når jeg vælger den 27. december. De siger, jeg hellere skulle vælge nytårsaften eller en forårsdag. Men jeg vælger altid den dag, for det er mors dødsdag.

“Hvem var det, der fik et anfald?” spørger jeg Rick.

“Noa,” siger han.

Jeg sukker. Noa er en af mine bedste venner her på anstalten.

“Vi må hellere komme ned til morgenmaden,” siger Rick.

Havregrøden er klumpet og salt som altid. Men i dag spiser jeg den ekstra langsomt i håb om, at Noa skal nå at dukke op. Efter 20 minutter ser jeg ham endelig. En ansat følger ham ned til hans plads. Hun har et fast greb i hans arm. Ikke at det burde være nødvendigt, Noas øjne er slørede. De har givet ham noget til at falde ned på.

"Er du okay?" hvisker jeg.
Han nikker svagt.

"Hvad skete der?" Jeg stiller altid det samme spørgsmål. Rick mener, det er sundt. At det er en udforskning af min sygdom. Måske har han ret. Jeg vil i hvert fald gøre alt for at lære at kontrollere det. Sikre, at det ikke slår klik. Den dag de spænder mig fast og stikker det der sløvemiddel i mig, har jeg tabt den sidste rest af mit normale liv.

"Det er min lillebror Mark. Han fylder 10 på fredag. Jeg er bange for, at han skal ende her," Noa ser ned i grøden.

Jeg siger ikke noget. Ingen ved, om sygdommen er arvelig. Den er stadig et nyt fænomen. De begyndte først at skanne for den for tyve år siden. Det var et projekt, der skulle nedbringe volden. Fjerne alle de farlige individer, der viste tegn på aggression. I min familie er der ingen andre forekomster, men pludselig havde jeg det.

"Jeg ville ønske, jeg kunne være der, når de skanner ham. Jeg var selv skide bange." Noa skubber rundt med havregrøden.

Jeg havde også selv været bange. Ikke på grund af skanningen, men fordi mor ikke kunne tage med. Kræften havde spredt sig. Det var alt, jeg tænkte på, da de skannede.

"Hvis du har tænkt dig at spise den havregrød, så skal du skynde dig, I skal have afslapningsterapi om lidt," siger den kvindelige ansatte. Hun er ny. Hun taler i et nedladende tonefald, som var vi små børn eller evnesvage. Kun nye ansatte laver den fejl. De rutinerede ved, at det tonefald alene kan få det til at slå klik for os. Heldigvis behersker Noa sig.

Afslapningsterapien foregår i en miniudgave af en biograf. Det er den samme film hver dag. En serie med korte klip med dyreliv. Lyden er en blanding af rislende vand og fugles kvidren. De påstår, at både lyd og billeder har en afslappende effekt. Og det havde den måske også de første par gange, men nu har jeg mest lyst til at vride hovedet af fuglen og kyle den ud i havet. To timer efter slutter filmen.

"Jeg skal afsted nu," hvisker jeg til Noa. "Jeg skal nok prøve at smugle noget med ind."

Noa smiler. Biblioteket her har kun bøger og blade, der er censureret. Tydeligst er det med aviserne, hvor hele afsnit er klippet ud. Alt med vold og forbrydelser er fjernet. Det er tåbeligt. De tomme huller får mig til at forestille mig værre ting, end der sikkert er tilfældet. Derfor er det min årlige opgave på udebesøgene at smugle en rigtig avis eller bog med hjem.

Jeg knytter hænderne, da jeg ser mors gravsted. Slikpapir og poser er frosset fast til jorden. Der er ingen kranse eller blomster. Min stedfar har ikke været her. End ikke i julen har han haft tid til at komme. Rick ser mine knyttede næver.

"Rolig nu," siger han. "Kom lad os fjerne det."

Jeg fjerner affaldet i store, hidsige håndfulde. Jeg kan mærke vreden brænde under huden, og jeg tager nogle dybe indåndinger. *Ikke hidse sig op. Ikke få et anfald.*

Men jeg er vred. Han har glemt hende, ligesom han har glemt mig. Han har ikke besøgt mig på anstalten. Ikke en eneste gang.

"Vil du gerne have, vi bliver her lidt?" spørger Rick. I et kort øjeblik har jeg lyst til at svare ja, men så kan jeg igen mærke vreden under huden. Den står i brændende kontrast til kulden omkring os.

"Nej. Lad os finde et sted, man kan få en ordentlig burger."

Jeg spiser mig igennem to store burgere. På anstalten får vi aldrig kød. En undersøgelse har vist, at for meget kød kan fremprovokere aggressivitet. Men på min udedag bestemmer jeg selv.

"Jeg er lige nødt til at gå på toilettet. Kan du være alene lidt?" spørger Rick.

"Ja, ja," svarer jeg. Normalt må de ikke gå fra os, men Rick kender mig. Han ved, jeg ikke laver problemer. Og jeg tror, vi begge to foretrækker, at han går alene på toilettet.

"Og nu går du ingen vegne, vel?" spørger han og sender mig et påtaget strengt blik.

"Selvfølgelig ikke," svarer jeg.

Jeg ved, at andre har prøvet at stikke af på deres udebesøg. Men helt ærlig, hvad skal det til for? Det kræver, at nogen vil hjælpe en med at gå under jorden. Jeg har ingen herude, der ville hjælpe.

Da døren til toilettet smækker, går jeg hen til disken, hvor der ligger en bunke blade og aviser. Jeg rækker ud efter et blad, da en avisoverskrift fanger mit blik:

"Fejl med skanningsresultater – Er dit barn spærret inde uden grund?"

Jeg trækker den ud, ruller den sammen og gemmer den under jakken. Mit hjerte hamrer. Jeg har lyst til at læse den nu. Men Rick er gennemsnitlig 4,5 minut om at være på toilettet. Der er ikke tid.

Resten af mit udebesøg er jeg rastløs. Mine tanker kredser om artiklen. Rick fornemmer, at jeg er distræt, og spørger, om jeg vil tidligt hjem. Jeg nikker, og vi går tilbage mod anstalten. Senere vil jeg måske fortryde, at jeg ikke udnyttede den sidste tid bedre, men lige nu er artiklen det vigtigste.

Jeg læser artiklen sammen med Noa. De skriver, at der er fundet fejl i flere skanningsresultater. Og at mange familier nu kræver, at der kontroltestes. Men politikerne er imod. Mit hjerte hopper et slag over, da jeg ser en udtalelse fra min stedfar.

”Jeg er imod at kontrolteste. Familier, der har måttet afgive et barn til anstalten, har været igennem en lang sorgproces. Vi vil kun påføre dem mere smerte ved først at give dem håb og så tage det fra dem igen. Resultaterne er næsten 100 % sikre. De fejl, der tales om, er enkeltsituationer. Ikke det generelle billede.”

Vreden brænder i mig. Hvordan kan han være modstander af, at vi blev testet igen? Hvis én, bare én viste sig at være placeret her uretfærdigt, ville det da være alt besværet værd? Det er liv, han taler om! Mit liv! Han må jo vide, at jeg ingen anfald har. Han må da ligesom jeg have spurgt sig selv, om maskinerne måske har taget fejl med mig?

”Vi må ned i arkivet,” siger jeg.

Noa tøver. Arkivet er der, hvor de opbevarer vores journaler. Og i journalerne er billederne. Skanningsbillederne, der viser, hvor aggressive vi er, og konkluderer det i et tal fra 1 til 5, hvor 1 er det normale, det uskadelige.

”Hvordan vil du kunne se, om målingen er forkert?” siger han.

”Jeg ved det ikke. Men er du ikke nysgerrig? For Marks skyld?”

Vi sniger os derned om natten. Noa dirker låsen op. Tavsheden lægger sig, mens vi bladrer rapporterne igennem.

Med rystende hænder, åbner jeg min. Jeg bladrer og bladrer, alt i mig dirrer, snart skal jeg se det. Se det billede, der har anbragt mig her. Men der er ikke noget billede. Jeg bladrer igennem igen. Stadig ikke noget billede.

Kulden kryber ind under huden. Var min stedfar virkelig så magtfuld allerede dengang? Har han fået anbragt mig her bare for at slippe af med mig?

Jeg havde troet, han havde elsket mig. Selvom han ikke besøgte mig, så troede jeg da, han havde elsket mig, dengang jeg var normal. Men han havde ikke elsket mig. Jeg havde været en hindring. Hvordan skulle han kunne fortsætte sin politiske karriere, hvis han skulle tage sig af mig? Derfor er han imod, at de tester os igen, han er bange for, at de vil opdage hans forbrydelse.

Noa sætter sig ved siden af mig.

”5,” hvisker han og stirrer ud i luften: ”Så har Mark ingen chance.”

Jeg kan ikke sove den nat. Vreden dunker i mig. Jeg vil have hævn. Hævn over min stedfar, der er skyld i, at jeg er fanget her. Men hvordan? Jeg læser artiklen igen, så hele avisen. Og så opdager jeg det. Det er kun en lille notits, men det er alt, jeg skal bruge.

Dagen efter bestiller jeg mit næste udebesøg. 14. januar. Alle undrer sig. Især Rick. Han ved, jeg altid plejer at tage den 27. december.

Noas lillebror kommer ind om mandagen. De placerer ham på børneafdelingen etagen under os. Noa får flere anfald den dag. Jeg besøger ham om aftenen. Han er stadig ophidset, selvom de har pumpet ham med medicin.

”Prøv at slappe af,” siger jeg.

”Hvorfor?” Hans pupiller er udvidet af sløvemidlet. ”Hvorfor når

jeg alligevel er en 5'er?" Hans stemme stiger, og pulsmåleren bipper hurtigere. Så smider de mig ud. De siger, han er for ophidset til besøg.

Den 14. januar ligger frosten som et tyndt lag is på ruden.

"Er du stadig sikker på, det er det her, du vil?" spørger Rick.

Jeg nikker.

"Men tror du ikke, du bliver trist i december, når du ikke kan besøge hendes grav?" Jeg føler et stik i maven ved tanken om ikke at kunne besøge graven. Men det her er vigtigere.

Vi når hen til museet lige i tide. Min stedfar er næsten færdig med sin tale. Håret er mere gråt og rynkerne dybere, siden jeg så ham sidst. Minderne om ham og mig og mor presser sig på, men jeg skubber dem væk.

Rick bliver urolig, da han ser, hvem taleren er. Han griber fat i min arm. Noget han ellers ikke har gjort i årevis.

"Hvad vil du her?" Rick ser på mig.

"Han har ikke haft tid til at besøge mig, fordi han har så travlt, så jeg ville besøge ham i stedet." Jeg smiler og forsøger at se uskyldig ud.

Rick tøver. Folk begynder at klappe. Min stedfars tale er slut. Jeg må skynde mig, inden min stedfar når at forlade museet.

"Kan du spørge ham, om han har tid til at hilse på mig? Det behøver kun være kort," siger jeg med den mest blide stemme, jeg kan fremmane. Igen tøver Rick, men så slipper han min arm.

"Okay. Vent her."

Jeg følger ham med blikket gennem mængden. Imens glider min hånd ned i lommen. Jeg knuger kniven. Jeg fik listet den ned i lommen til frokosten i sidste uge. Den er ikke så skarp, men brugt på den rigtige måde, vil den have en effekt.

Rick får min stedfar i tale. Han peger hen på mig. Jeg kan ikke

høre, hvad de siger, men min stedfars ansigt forandres. Måske skammer han sig?

Nu kommer de imod mig. Det suser for mine ører, og varmen dunker bag øjenlågene, mens jeg tvinger et smil frem.

"Hej ..." Mere når min stedfar ikke at sige, før jeg begraver kniven i hans hals. Jeg stikker hårdt og dybt. Rick river mig væk. Min stedfar falder om. Blod flyder ud på marmorgulvet. Så mærker jeg det svage prik af kanylen i min hals.

Da jeg vågner, er jeg tilbage på anstalten. Jeg er spændt fast på en briks. Rick sidder på en stol ved siden af. Da han ser, jeg er vågen, hvisker han:

”Hvorfor?”

Jeg åbner munden for at svare, men han afbryder mig:

”Nej, jeg vil ikke vide det alligevel.” Han rejser sig. ”Se, hvad der kom i dag.” Han vifter med et brev.

”*Godkendelse af ansøgning om kontrolskanning,*” står der i overskriften.

Jeg åbner munden. Men Rick afbryder.

”Jeg var sikker på, det var en fejl, du var her. Du havde aldrig vist tegn på aggressivitet før, og ifølge din skanning er du kun en 2’er. Og da aviserne begyndte at rette tvivl om testenes korrekthed, kom muligheden. Jeg søgte for to måneder siden ...” Hans stemme knækker. ”Men nu er det lige meget. Du har ødelagt det. Ikke kun for dig selv, men for alle! Vi får aldrig lov til at søge om det igen, efter hvad der skete i dag.”

Mit hoved summer. Så går sandheden op for mig. Rick havde søgt om en kontrolskanning. Derfor var billedet væk. Han havde indsendt det som dokumentation. Det var aldrig ...

”Min.... Min stedfar?” min stemme knækker. Han var uskyldig.

”Han er død,” siger Rick. ”Du dræbte ham.”

LÆSERAKETTEN 2018

1. oplag

© Forfattere, tegnere,
fotografer og Oxfam IBIS
ISBN: 978-87-87804-68-4

En særlig tak til forfattere og tegnere, som har stillet deres materiale gratis til rådighed. Tak til Rebecca Bach, Dorthe Nielsen, Inge-Lis Holst og Line Emilie Balle Jensen for kommentarer og korrektur.

Indholdet i LæseRaketten 2018 er udelukkende Oxfam IBIS' og forfatterens ansvar og kan på ingen måde ses som et udtryk for donorerers eller sponsorerers synspunkter.

LæseRaketten 2018 er udgivet med støtte fra Danida.

Redaktion

Line Agerlin Trolle og Alexander Bach

Foto

William Vest-Lillesøe, Line Agerlin Trolle,
Katibe Simon og Leila May
Forsidefoto: William Vest-Lillesøe

Grafisk tilrettelæggelse

Peter Waldorph/peterwaldorph.dk

Tryk

Nørhaven Paperback A/S
Printed in Denmark

Distribution

Oxfam IBIS
Vesterbrogade 2B
1620 København V.
Tlf.: 3535 8788
www.oxfamibis.dk

Læs mere om bogens tegnere og forfattere på
heleverdeniskole.dk/tegnere-og-forfattere-2018

HAMAD

I år tager LæseRaketten dig med til Jordan i Mellem-østen. Jordan har fået sit navn fra Jordanfloden, som munder ud i Det Døde Hav. En stor del af Jordan er ørken. Ørkenen er tør og varm, men alligevel er den fuld af liv. I ørkenen har beduiner levet med deres dyr gennem årtusinder.

MUNA

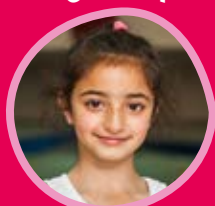
Mod syd i Wadi Rum kan du møde Hamad på 6 år og tage med ham ud til familiens telt i ørkenen. Tæt på en palæstinensisk flygtningelejr bor Nidal, og han er dygtigt til at bygge noget helt særligt. Ude på landet bor Santa. Du kan tage med hende i den kristne kirke, hvor hun hjælper præsten. I Jordans hovedstad, Amman, kan du møde Shahed, der samler på minder.

NIDAL

I flere af Jordans nabolande har der været krig. I LæseRaketten kan du møde nogle af de børn, som er flygtet til Jordan fra krigen i Syrien. Du kan læse om Muna på 10 år, der bor i en stor flygtningelejr, og om hvordan hun får en ny veninde. Brødrene Ammar og Mohammad bor hos deres onkler og tanter i det nordlige Jordan. De fortæller om flugten fra Syrien og deres håb og drømme for fremtiden.

SANTA

I LæseRaketten er der også fantastiske fortællinger og flotte tegninger, som en række danske forfattere og tegnere har lavet specielt til dig. De er både alvorlige, sjove, uhyggelige og magiske.

AMMAR OG MOHAMMAD

Verdens ledere er blevet enige om 17 verdensmål. Mål nummer 4 handler om, at alle børn har ret til uddannelse af god kvalitet. I Jordan går næsten alle børn i skole, men det er ikke alle børn, der lærer at læse, skrive eller regne. Når du tager på opdagelse med LæseRaketten, er du med til at gøre opmærksom på alle børns ret til at gå i en god skole.

SHAHED

Rigtig god fornøjelse med LæseRaketten 2018.

UDENRIGSMINISTERIET
DANIDA

OXFAM
IBIS